

„Novi Čas“ izhaja:

ob četrtkih popoldne.

Rokopisi naj se pošiljajo do srede
zjutraj na uredništvo v Gosposki
ulici št. 6, drugo dvorišče.

Odgovorni urednik: Anton Šinigoj.

Tiska „Narodna Tiskarna“ v Gorici.

NOVIČAS

Italija in mi.

Danes osem dni je bil otvorjen italijanski državni zbor. Veliko se je pričakovalo; nekateri so hoteli že vedeti, da je vojska z nami že dognana stvar. Nič takega! Ministrski predsednik Salandra je moder mož, ki zna prav ceniti sedanji položaj Avstrije in Italije in je zato tudi postal po svoji izjavi izza zadnjega zasedanja, če, da Italija nima povoda zapustiti, da do sedanjosti stališče »oborožene in čakajoče neutralnosti« ter da bo pojasnil svetovni položaj šele čez — pol leta. S to izjavo se je zadovoljil italijanski parlament. Zadovoljni moramo biti seveda i — mi, t. j. čakati nam pač treba, kako se razvijejo svetovni dogodki na bojnih podljih,

In tako moremo trezno soditi, da za ta čas ni skrb, da bi bilo drugače z Italijo, kakor je bilo doslej. Kakor ve »Slovenčev« (dne 20. t. m.) informator iz najmerodajnejših mest (zunanj minister??), »vladajo med Avstrijo in Italijo normalni in celo prijateljski odnosi«.

Sanjači hočejo uveriti italijanski narod, da mora pričeti osvobodilni boj proti Avstro-Ogrski, osvobodilni boj pač, ki bi mu to sledilo, — če bi se posrečil, to je, če bi pomnoženo število sovražnikov premagalo monarhijo —, da bi dobila Italia nad en milijon slovenskih državljanov ali da bi moral prepustiti severno-vzhodno adrijansko obrežje ruskemu pomočniku. Italijansko ljudstvo hočejo zaplesti v boj, ki bi zasekal, naj bi že potekel srečno ali nesrečno za Italijo, globok in krvav jarek med obema deželama. In to le na ljubo peščice prenapetih nacionarcev. **Cé bi mi izgubili svojo obal, bi jo vendar vedno skušali zopet pridobiti.** — S silo naravnega zakona bi se pojavilo to stremljenje. Sploh pa, kako more kdo soditi, da bi hotela naša monarhija po brezprimerem boju govoriti o odstopu svojega sveta, dokler še čuti iskrico življenja v sebi? — Zdi pa se, da je načelo »Živeti in živeče spoštovati« tisto načelo, ki se hoče zdaj uveljaviti. Sicer pa se morda Italiji ponudi v tej vojni marsikatera ugodna prilika. Svet je velik in Italia mogoče še ni na koncu svojega prodiranja. Če se bo dala ujeti katera korist, je italijanski državniki gotovo ne bodo zamudili.

Gotovo! Priča Albanija, to nebogljuno evropsko dete, ki je več ali manj skrivo sedanje požara in — bo še delalo proglavice i ob sklepanju miru našim ter italijanskim diplomatom.

Z zaključek podajamo še misli pisca Stefenellia v nedeljski štev. »Graz. Volksblatta« (21. februar) »Naj že bo kakorkoli, gotovo še trozveza ni prenesla poskušnje in bi bila njena vrednost, če bi tudi obstajala, zelo negotova. O vseh vprašanjih pa prinese jasnost stališče Italije ob sklepanju miru. Italia je dobro porabil čas svoje neutralnosti in je v Albaniji dosegla velike uspehe. Zveza tamošnjih razmer se da lahko razvideti. Ko je izbruhnila takozvana vstaja, ki se je postavila proti »avtoritetu«, kakor smo brali v popolnih, pri čemer pa si že lahko kaj bolj gotovega mislimo, jo je skušala Italia zatreći s svojimi odposlanimi četami. Ko se je prikazala pred Dračem grška bojna ladja, je sklenil Esad paša, slavnati mož Italije, hitro mir z vstaši in »avtoritetu« je bila rešena. Med tem je odstopil sredi vojne naš zunanj minister grof Berchtold. In za njegov odstop nikakor ni bil zadnji povod neuspeh, ki ga je imel pri ohramitvi svojega albanskega programa.«

Kakor se zdi, ni preporočen in nevarno vprašanje o naših in italijanskih bližnjih mejah, pač pa v prvi vrsti in prav posebno preluba — Albanija. To je tista nevarna čer, ki je bila že lansko Velikonoč obdana od avstrijskih in italijanskih bojnih ladij.

Sodimo, da v bližnji bodočnosti to vprašanje še ne dozori, pač pa lahko čez pol leta.

Italijanske zahteve po koncesijah.

»Berliner Tagblatto« poroča iz Rima: Za »Giornale d'Italia« je prinesla tudi »Tribuna« uvodni članek, ki je povzročil na predvečer otvoritve laškega parlamenta posebno zanimanje. »Tribuna« se peča s člankom dunajske »Neue Freie Presse«, katerega je posvetila razmerju z Italijo. Poudarja pravico Italije, da si po lastni sodbi ustvari stališče k evropskemu položaju.

Če izjavlja »Neue Freie Presse«, da si Avstrija od nikogar ne pusti vzeti svojega obrežja, je treba odgovoriti, da nihče na to ne misli, da bi vzel Avstro-Ogrski obrežja, ki so polna pristanišč ali da bi Avstro-Ogrsko celo odrezal od morja. Če se na Dunaju tudi boje take nevarnosti, se temu lahko izognejo s primernimi koncesijami. »O takih primernostih,« konča »Tribuna«, »naj razmišljajo na Dunaju, kakor mi razmišljamo o primernosti naših ukrepov.«

Dunaj 23. t. m. »Giornale d'Italia« odgovarja »N. Fr. Pr.« (23. t. m.), češ da zre stvari preveč v rožicah. Dobro bi ji doli, če bi jo povabili, naj bi si dejstva malo natančneje ogledala, kakor pa da jih presoja le po videzu in dela skele, ki se ne strinjajo z resnico. Vsi italijanski državniki z Giolittijem vred, katerega bi ravno N. Fr. Pr. posebno rada videla, da bi se izneveril svojim patriotskih dolžnostim, soglašajo s sedanjo vlado. Njena prostost, da se odloči, je vezana samo po izjavah, podanih parlamentu in ki jih je leta tudi svečanostno odobril.

Vlada ve, da bo stal narod za ujo in se bo potegoval z vso edinstvo za tisto razrešitev, ki jo bo ona po dobro premišljenem sklepu označila za edino možno. N. Fr. Pr. naj vendar že enkrat razume položaj in naj ne hodi v posvetek čenčavim parlamentarjem tretje stopnje, ki nimajo nikakega pomena.

Berlin 23. t. m. Berl. Tagbl. poroča po »Perseveranci«, da obstaja med Giolittijem, ministrom Salandro in Sonninom najbolje soglasje. V zadnjih tednih je bilo več sestankov teh državnikov. Med njimi je vladalo popolno soglasje o presojanju važnih dnevnih vprašanj. **Prvi sad teh posvetovanj, ki jim kmalu sledi še druga, je gotovo ta, da so jeniali Giolittjevi pristaši našprovat Salandrovemu ministerstvu in popolen mir v parlamentu.**

Berlin, 23. t. m. Turinska »Stampa« poroča, da se je bavil, ministarski svet z zadnjimi demonstracijskimi zborovanji. Ker je vlada uvidela, da postaja razmerje med obema strankama, med nevralci in bojeviteži vedno nevarnejši za notranji položaj, je ukrenila potrebne korake, da bo poslej dobro pazila in vodila javno mnenje.

Pogledi v bodočnost.

Kaj prinese sedanja ogromna vojska narodom v Evropi? Vsak ugiba in si skuša odgovoriti na to vprašanje. Tudi v verskem oziru. Po časopisih se razpravlja, kako se je versko življenje v teh težkih časih dvignilo in mnogi zgledi se navajajo za to. To delajo katoličani; pa tudi protestanti razmišljajo o vsem tem. Verska zavest se dviga tudi pri njih v Nemčiji; od nje in od svetovne vojske upajo mnogo za okrepitev in razširjenje evangelija ali luteranstva. Slišali smo že glasove o dviganju katoličkega življenja; poslušajmo danes luterane iz Nemčije, kako oni govorijo in upajo. V svoji 44. št. piše letos »Protestantenblatt«: Naše ljudstvo je prav silno potrebovalo prerojenja in sicer prerojenja iz vse pomladajoče sile luteranskega verskega duha, kjer je izvir vsakega resnično stvarajočega življenja in vsake z Bogom vezane prostosti. Prerojenje se bo izvršilo, da prav gotovo se bo izvršilo po očiščenjem in posvečenjem ognju te vojske. Nikakor ni mogoče, da bi za naše ljudstvo kot celoto zopet brez koristi vsehnilo božje seme, ki je v ti vojski vzkliklo; **seme mora roditi zgoraj imenovanovo prerojenje v obliki druge reformacije pri glavi in udih. Ta reformacija naj se izvrši na polju verskega, nравnega in duševnega življenja v smislu vseh velikih duhov naše nemške domovine in ne v zadnji vrsti — v smislu Lutra.**

Kakor vidimo, pričakuje pisek od se danje vojske razširjenje luteranstva po vseh nemških pokrajinah.

Drug glas slišimo iz govora, ki ga je imel koncem januarja tajni vladni svetnik prof. dr. Lenz o priliki praznovanja rojstnega dne nemškega cesarja v Hamburgu. Govoril je: »To je pravična vojska, silobran za dom in očetnjavjo, vojska, katero je Luter učil in prorokoval, ko nam podaja sliko nemškega junaka: to je vojska luteranske vere. V tem smislu smo pričeli boj in ga hočemo biti s pomočjo Božjega, z Bogom Nemčev. Cesarjeva slika iz bojnega polja nam kaže nemškega junaka. Zunaj na bojnem polju slavi največji praznik naroda, kjer je obkoljen le od Germanov in njihovih otrok.« —

Spet podobne besede nam zvenijo iz spisa »Francosko brezverstvo ali nemško krščanstvo«, ki ga je Ernst Scheiner obdeloval. In dokazuje, kako je bila za Francosko največja nesreča, ker ni sprejela v

„Novi Čas“ stane:

za celo leto	4 K
„ Nemčijo	5 "
„ ostale dežele	6 "
„ posamezne štev.	10 vin.

Oglas po dogovoru.

Upravništvo je v Gosposki ulici št. 6 drugo dvorišče.

Lastnik: Konsorcij »Novega Časa« v Gorici.

16. stoletju luteranstva; dalje obžaluje, da ni postal Nemčija po porazu Napoleona I. pred sto leti vsa luteranska, konečno pa povdinja, sedaj bi bil pravi čas za to. Pravi med drugim: »V več kot enem oziru ima Nemčija pravico, da se v gotovem smislu imenuje Izrael v Evropi. (to je ono ljudstvo, ki edino ima med vsemi drugimi pravo vero!) ... Za naš narod imamo za bodočnost samo eno poročstvo in le eno zavarovanje na življenje. To poročstvo in zavarovanje dobimo, če se povrnemo k prvemu viru narodove moči, k staremu evangeliju reformacije.«

Tako stopa verska zavest luteranstva pred naše oči. Znani berlinski list »Tag« priobčuje v številki od 4. februarja pesem »Nemška vera« — »Deutscher Glaube«. Zadnja kritika se glasi: »Nemčija, Ti pesem junaška jezikov narodov, Ti sveti Duh, prešnjen stvarajoče sile, Ti vodiš svet v luč tretjega kraljestva.«

Mnogo so pisali tudi katoličani o vzvajjanju in dviganju katoliškega verskega življenja in katoliške verske zavesti, toda ne spominjajo se, da bi kdo to s takim navdušenjem in s tako samozavestjo storil, kakor opažamo pri protestantskih ali luteranskih pisateljih.

Svetovna vojska.

Uspešni baji Avstrije z Rusi.

Z osvojitvijo Kolomeje od strani naših čet je postal položaj za ruske sile, ki so se nameravale upreti južno od Črnic, zelo težaven. Dne 18. februarja generalni štab, da so bili Rusi tam vrženi čez reko Prut in da so naše čete zasedle 17. t. m. Črnicice. Veliko zadovoljstvo nas mora prevezati, da je bila Bukovina oprščena v tako kratkem času. **Nad deset bitk so morale izvojevati naše čete, predno se je sovražnik, čutil poraženega. Veliko je število ruskih ujetnikov, poseno bogat je pa vojni plen.**

Nato so naše čete prodirele naprej za bežečim Rusom. Rusi so se hoteli ustavljati med Kolomejo in Nadvorno. Naši so jih vrgli nazaj. Rusi so se umaknili do Stanislava v vzhodni Galiciji. Naše čete so jih tudi tu zasledovali. Razvili se je tu srdit boj, o katerem poročajo: Boj za Stanislav divja z največjo silovitostjo. Rusi pošiljajo rezervo za rezervo v bojno črto in z največjo trdovratnostjo branijo svoje postojanke. Višine pri Stanislavu imajo močno zasedene, ker hočejo za vsako ceno preprečiti prodiranje našega desnega krila, kojega pritisik bi močno čutili. Vztrajni napadi naših čet so pa že precej omajali ruske pozicije in boj se pričenja na nas ugodno razvijati.

Močne sile so vrgli Rusi proti Wyszkowu, kjer se vrši boj tudi na čedjalje širši fronti. Rusi neprestano napadajo in poskušajo, ojačeni z novimi rezervami, s ponočnimi napadi pridobiti na prostoru. Vendar smo dozdaj vse ruske napade kravovo odbili.

Pri Dukli kjer Rusi najbolj napadajo, se položaj ni izpremenil. Obojestranske sile so postale enake. Položaj se bo šele izpremenil, če se doseže na vzhodnem delu karpatske črte odločilen uspeh.

Ruske izgube v bojih z Avstrijo so velikanske. Uradno poročajo, da so naši v teku meseca februarja v Karpatih vjeli nad 40.000 Rusov, mrtvih pa so Rusi — kakor poročajo listi — samo zadnji teden imeli 60.000 mož.

Velik ruski poraz v Mazurih

Pret. teden je Hindenburg zmagoslavno končal dolgo trajajočo bitko z Rusi v Mazurskih jezerih. Hindenburg je 10. rusko armado popolnoma uničil. Po njegovih poročilih je vjetih 100.000 Rusov, mrtvih in ranjenih pa gotovo tudi toliko. Nemci so vzel Rusom 150 topov in ves tren. Rusi so se umaknili na svoje ozemlje, kamor so jim sledili Nemci. Tu so se boji iznova začeli. Rusi se drže za trdnjavami Osowiec Grodno, Kovno i. t. d.

Na zapadu.

Tu vzbuja največjo napetost podmorski boj med Angleži in Nemci Nemci so potopili že lepo število angleških ladij.

Potopljena je tudi angleška ladja, ki je vozila 2000 angleških vojakov na Francosko. Vsi so utonili. Nemci imajo baje nad 100 podmorskih čolnov. Nemci in Angleži tudi z rakoplovji obiskujejo drug drugega in si dele bombončke v obliki bomb.

Na Francoskem so sicer boji, a odločilnega nič. Francozi so v Alzaciji hoteli začeti napadati Nemce, a so odtod čete poslali na pomoč Srbom.

Proti Srbom.

Naši rakoplovci krožijo nad Crnogorom in Srbijo. Srbi so bombardirali Zemun in Mitrovico. Naši so v odgovor bombardirali s težkimi topovi Belgrad. Francoske čete se vozijo v Srbijo, kjer se je mudil tudi francoski general Pau.

Dardanele.

Angleško in francosko brodovje je obstreljevalo utrdbe v Dardanelah, ki brani dobro pred Carigrad. Turki poročajo, da ni bilo uspeha.

Politične vesti.

Italijanom v Tripolisu se slabo godi. V zadnjem času je postal položaj v Libiji tako težaven, da so Italijani Fezzan polnoma izpraznili in se zopet umaknili na obrežje. Domačini so se le navidezno udali in sedaj so libijske čete, Askari, s svojim orožjem, preše v sovražni tabor. Poglavarji so se otreli italijanskega gospodstva in upor se je tako razširil, da so bele čete v begu morale zapustiti svoje postojanke, ki so oddaljene več sto kilometrov od obrežja. Nad 400 italijanskih vojakov je moral pogebniti v Tunis. Tripolis se je uprt in iznova bo treba osvojiti del kolonije. Sedaj se govori, da bodo Italijani držali Gadamez in ozemlje Orfella. Kakšna sredstva bodo uporabili ni znano.

Albanci napadli Srbe. Okrog 3000 Albancev je z orožjem v roki prekoracilo srbsko mejo. Srbske posadke ob mejih so bile pobite deloma, deloma so ušle. Srbi so nato zbrali dele svojih čet in začeli metati Albance čez mejo. Kako daleč so že, ni znano. Albanci so baje zasedli Ohrid, toda poročila so zelo redka. Srbi poročila o albanskem vpodu najbrže pretiravajo, da bodo lažje zasedli kos Albanije.

Rumunija in Bolgarska sta sklenili pogodbe glede železniškega prometa. Rumunska armada po mobilizaciji šteje 650 tisoč mož. — Tudi Bolgarija se resno pripravlja na vojsko. Trosorazum je zopet pritisnil na njo, naj potegne z njim, a Bolgarija noče. — Listi so poročali, da se je med rumunskimi in našimi četami na meji vršil že boj. To pa ni res.

Belgijski kralj Albert postane francoski kralj? Laški list »Tribuna« poroča iz Pariza: Na Francoskem se razširja vedno bolj mnenje, naj se izvoli belgijski kralj Albert za francoskega kralja. Na več tajnih zborovanjih so že obravnavali zadevo. Kralj Albert je zdaj na Francoskem tako priljubljen, kakor nihče med ostalimi pretendenti za francoski prestol.

Japonska in Kitajska. Med tem dve narodoma preti zopet krvav zapletljaj. Japonci zahtevajo od Kitajcev del zemlje. Kitajci nočejo odstopiti. Amerika posreduje. Rusija in Anglija pa stojite na strani Japonske.

Ruski pohod na Carigrad. Švic. russki listi poročajo iz Petrograda, da se Rusija pripravlja na napad na Carigrad. V to svrhu je pripravljena armada 300.000 mož. Rusko vojaško mnenje je, da pričenjajo nemško-avstrijske armade generalen napad na celi 1100 km dolgi fronti. Rusi s svoje strani ne upeljejo nobene ofenzive in se omeje na brambo, dokler se jim ne ponudi ugoden trenutek za protiofenzivo.

Namestnik baron Fries-Skené v Gorici.

Dobili smo naslednje poročilo, ki je priobčujemo kot časnikarji:

»Namestnik baron Fries je dospel v pondeljek zjutraj v Gorico in si ogledal v spremstvu voditelja okrajnega glavarstva, namestnišvenega svetnika Rebeka bolnico na Travniku, ki jo oskrbuje »Gospojino pomožno društvo Rdečega križa«. Tu so ga sprejeli predsednica ekselenc baronica Themmel, dame odbora grofica Thurn, baronica Ritter, ekselencia grofica Degenfeld, generalni major pl. Mosettig in dr. Kohn. Od tu se je podal namestnik v rezervno bolnišnico, kjer so ga pozdravili predsednik »Deželnega pomožnega društva« dvorni svetnik Tischler, poročnik bolnice stotnik Jacobi in gospode odborniki; nadalje monsg. Castelliz, dr. Marani, mestni prototizik dr. Bramo in dr. Grešič. V obeh zavodih si je ogledal namestnik vse prostore in pri tej priliki govoril z mnogimi ranjenimi ter izrekel

svoje posebno priznanje nad izvrstno upravo in zaslужnimi težnjami Gospojinega pomožnega in deželnega pomožnega društva.

V nadaljnem poteku dneva je obiskal namestnik kneza in nadškofa ekselenco dr. Sedeja, deželnega glavarja dr. Faidutija, goriškega župana in druge predstojnike vojaških in civilnih oblasti in uradov. Dalje je obiskal Njegovo cesarsko Visokost nadvojvodo Ludovika Salvatorja, grofico Selmo Coronini, ekselenco barona Teuffenbacha, ekselenco barona Locatelli in komornega predstojnika grofa Karla Coronini. Posetnico je oddal pri ekselenci baronu Spaun, pri generalmajstorju Mosettigu, pri deženemu predsedniku v pokolu baronu Winklerju, pri vseh deželnih odbornikih, pri ravnatelju gozdne urada dvornemu svetniku Trubigu, pri predsedniku trgovske in obrtne zbornice Venutiju, pri voditelju okrožne sodnije višjemu deželnemu svetniku Rutarju in pri predsedniku odvetniške zbornice Maraniju.

Namestnik je obiskal tudi okrajno glavarstvo. Tu so mu bili predstavljeni gg. komisarji dr. Baltič, Znidaršič in Svetek. Gospod namestnik je bil zelo prijazen in povdarjal, da se hoče pri izvrševanju svoje službe vedno zvesto držati zakona ter da hoče biti nepredoden stvaren napram vsakomur. Delovati da hoče le v korist monarhije in vseh njenih narodov.«

Zaloge z žitom in moko zaprete.

C. kr. namestništvo je dne 24. f. m. izdalо naslednji »razglas z dne 24. februarja 1915. l. o zagotovitvi preskrbljevanja z žitom in moko.«

Nameri naših sovražnikov, nas izstradi se mora na vsak način preprečiti.

V ta namen so se s cesarskim ukazom, ki je danes objavljen v državnem zakoniku, ukreple naredbe, ki zagotavljajo našo preskrbo z žitom in moko do prihodnje žetve.

S tem cesarskim ukazom se devajo vse zaloge žita (pšenica, rž, ječmen, oves in koruza) ter mlinski izdelki vsake vrste (mcika, zdrob, ječmenček i dr.), izvensi otrobe, same zase ali mešane, zmlatene ali nezmlatene, kolikor niso v posesti države ali vojaške uprave, z današnjim dнем, dokler se ne ukrene drugače, pod zaporo.

Od danes naprej se pod zaporo dane zaloge brez oblastvenega dovoljenja ne smejo niti podelovati, porabljati ali pokladati, niti prodati.

Da se založi najnujšega potrebščina, so v omenjenem cesarskem ukazu določene primerne izjeme.*)

Kdor svojevoljno razpolaga z zalogami, dejanimi pod zaporo, izven določenih izjem ali ravna proti dolžnosti ohraniti jih, tega čaka huda kazen.

C. kr. namestnik.

*) § 3. cesarskega ukaza se glasi:

Klub zapori smejo brez dovoljenja a) posestniki pod zaporo danih zalog za preživljjanje pripadnikov svojega gospodinjstva (gospodarstva), všeči tiste delavce in nameščence, ki jim gre prostata hrana ali krušno žito in mlinski izdelki za mezzo, porabljati svoje lastne zaloge, od tega pa do obče uravnave porabljanja porabiti kako količino, ki ne presega za glavo 7.2 kg mlinskih izdelkov ali 9 kg žita na mesec (240 g mlinskih izdelkov ali 300 g žita na dan):

b) peki in sladčičarji porabljati moko za peko in tisti, ki obrtniško za plačilo oddajajo mlinske izdelke tretjim osebam, dojavljati jih, kolikor je to potrebno za začetno neposredne porabe njihovih odjemalcev v okraju političnega oblastva I. stopinje. Ako je treba, lahko oblastvo doči to množino porabe za posamezne ali vse obrate ali ukrene druge naredbe, da se zabrani nabiranje mlinskih izdelkov pri konsumenitih;

c) posestniki kmetijskih obratov porabljati žito za lastno setev ali dobavljati drugim kmetovalcem za namene seteve proti potrdilu, iz katerega je razvidno pridobitnikovo ime, vrsta in množina semena in dan oddaje;

d) konjereci pokladati od zaloge ovsa, ki je v njihovi posesti, za vsakega konja povprečno 3 kg na dan;

e) mlinska podjetja mleti žito;

f) pričeti prevozi v tuzemstvu se smejijo spraviti do konca.«

Namestništvo je k gorenjemu razglasu dodalo še naslednje poročilo:

»Današnji dan stopa v veljavo cesarska naredba, katere glavni namen je, da se tudi ob raznih, po vojnih dogodkih povrjenih ovirah zagotovo potrebščine prebivalstva v držav. zboru zastopanih kraljestev in dežela na krušnih sedežih do prihodnje žetve. Ta namen se more dosegiti ob vladajočih razmerah edino le s splošno ureditvijo porabe in sicer tako, da

stopi na mesto prostega prometa z omenjenimi neobhodno potrebnimi predmeti organizacija, po kateri se daje posamezniku na razpolago samo ona množina, ki po izmeri obstoječih zalog in skupnem številu vseh, ki jih treba preskrbljevati, odpada na vsakogar. Omenjeni cesarska naredba predstavlja državnogospodarski preskrbník ukrepljajoča sloga, ki na eni strani določa z današnjim dnem nastopajoči zapor vseh žitnih in močnih zalog na drugi strani pa vseobsegajoč popis zalog v svrhu ureditve porabe, ki se določi pozneje. Ni samo patriotična dolžnost, temveč dobro umevana korist vsakega posameznika, da se kar najdobrovoljnje prilagodi v splošno blaginjo odrejenemu zaporu zalog in določbi porabnih odmerkov, ko nevšečnosti, ki so za posameznika, producenta in konsumenta, zvezane z letem, ne pomenjajo ničesar v primeri z bridkostmi in težavami, ki jih mora že od začetka vojne prenašati naše junaško vojaštvu ob državnih mejah.«

Pozdrav Goričanov iz obleganega Přemislia.

Přemisl, 11. februar 1915.

»Sporočam Ti, da sem hvala Bogu živ in zdrav. V naslednjem Ti navedem imena onih mojih vojakov-tovarišev, ki se nahajajo pri meni na utrdbi. Zdravi smo vsi in tudi preveč ne trpiamo vsled zime. Je precej ugodno vreme.« Pismo izraža željo, da bi se ponatisnila imena tudi v goriških slovenskih listih, da se tako obveste svojci podpisanih vojakov. Ni namreč mogoče pisati vsakemu posebej. Na pismu so podpisani: Računski podčastnik Ivo Rihar, Ljubljana, četovodja Silvij Saksida, Prvačina, desetnik Mihael Bratkočič, Renče, desetnik Anton Samsa, Trnovo, topnica: Frane Saksida iz Prvačine, Vinc. Batistič iz Mirna, Franc Čermelj iz Dobavelj, Frane Černič iz Mirna, Gašpar Dovžan iz Mojstrane, Matija Flajnik iz Vinice, Anton Formasari iz Ločnika, Fr. Kunzelj iz Gor. Polšice, Andrej Humar iz Goričke, Pavel Jagodnik, Trnovo.

Iz Přemislja piše ognjičar Jenko Peter z Sp. Šiša pri Ljubljani št. 30, da je zdrav, kakor tudi vsi sledči, ki so na dopisnicu imenovani: Mužič Rok, Kožbana 8, Pirossi Miroslav, Dornberg 27, Poljanec Valentin, Gorenja Trebuša 63, Pregej Viljem, Renče 44, Princič Josip, St. Florjan 188, Pušljar Anton, Vrhovlje pri Gorici, Pšenica Jakob, Doje, 46, Gorenjsko, Saksida Fr., Prvačina 156, Strukelj Jakob, Dob 58 pri Domžalah, Zuljan Anton, Kožbana 21, Žuk Anton, Ribnica 57, Dolenjsko, Lokar Silvester, Lokačev 162 pri Ajdovščini.

Novice.

Poravnajte naročino za „Novi čas“! Naznjamamo, da kmalu pričnemo ustavljati list onim, ki ga za tekočo leto še niso plačali! Nameravali smo list že ustaviti. Toda od raznih strani so nas opozorili, naj še nekoliko počakamo, ker časi so res izredni. Zato smo počakali, a sedaj kmalu pričnemo z ustavljanjem. Plača se seveda lahko tudi polletna ali v posebnih ozira vrednih služajih tudi le samo četrletna naročnina. Najmanj deia in sitnosti nam pa povzroča seveda tisti, ki odrine takoj celoletno naročnino, ki znaša 4 K. — Delajmo z druženimi močmi za naš »Novi čas«, ki je danes po soglasni sodbi vseh vreden vse podpore radi svoje izvrstne kakovosti in odločne pisave.

Jurist Josip Fon. Svoječasno smo objavili žalostno vest, da je padel na bojišču jurist Jože Fon iz Špencice. V uradnem izkazu je bil naveden kot mrtev. Sedaj pa čujemo razveseljivo vest, da je pisal svojcem iz ruskega ujetništva.

Novi davki. Pri nas bodo uvedli nove davke. Kakor pa nam poročajo, je popolnoma izključeno, da bi nova bremena zadeala kmetsko ljudstvo. **Zemljiški in hišni davek je izvzet popolnoma.** Tudi misel, odpraviti 15odstotni popust pri zemljiškem davku — kar so baje nekateri kmeti »prijatelji« na Dunaju priporočali — je padla pod klop. Ravnato tako je popolnoma pokopan vinski davek. — Pri vsem tem ima mnogo zasluge Slovenska ljudska stranka in njeni poslanci, ki so na Dunaju posredovali z vso odločnostjo, da novi davki ne bodo zopet žulili kmeta.

Solski otroci za poljska dela. — Na podlagi odredbe naučnega ministerstva se povsod na deželi, kjer se kaže pomanjkanje poljedelskih delavcev pri pomladanski setvi ali pri drugih delih, nalaga šolan, da se popolnoma postavijo v službo poljedelstva. Posebno se solskega otrokom, da se jim v vsakem pogledu olajša sodelovanje pri poljedelskih delih, ne dovoli samo potrebitve solskega pouka in se uvede eventualno omejitev pouka za čas potrebe, temveč se, če bo

neobhodno potrebno, dovoli tudi predčasen zaključek šole.

† C. g. Jožef Novak. Dne 22. februarja je umrl v Kamniku na Kranjskem č. g. Jožef Novak, bivši župnik v Povirju pri Sežani tu konz. svetnik. R. i. p.!

Smrt slovenskega visokošolca. V Frankobrodu na Nemškem je umrl visokošolec Marij Besednjak iz Gorice. Studiral je tam na trgovski visoki šoli. Bil je s študijami skoraj pri koncu, kar ga je ne-nadoma doletela smrt. Pokojnik je bil priključenega značaja in pri tovariših zelo priljubljen. Naj počiva v miru v tujini!

Smrtna kosa. Na Selih pri Vočah je umrl Ivan Šturm, odločen pristaš naših načel. Bil je več let občinski starešina in cerkveni ključar. Dočkal je starost 80 let.

Vojška vest. Nadporočnik je postal poročnik v rezervi 5. domobr. polka dr. Karl Capuder, profesor v Kranju.

Nadporočnik je postal dalje uradnik dež. odbora kranjskega g. Ivan Možina, ki služi pri 27. domobranskem polku pri 2. nadomestni stotniji na Rakovniku. Dočkal je iz Brj pri Rihembergu.

Nadporočnik Egon Gabrijelčič — padel. Na severnem bojišču je padel nadporočnik 97. pešpolka Egon Gabrijelčič. Bit je enkrat že ranjen, a se je kmalu vrnil nazaj na bojišče. O njegovih junaški smrti poročajo: Nadporočnik Gabrijelčič je padel, ko so Rusi vrahamento naskakovali avstrijske okope, kjer je bil on povelenik. Rusi niso prodrli v naše okope in da so naši celo ujeli tri ruske častnike in 200 mož. Gabrijelčič je bil v srcu zadet in takoj mrtev. Zraven njega je padel njegov poročnik Mocher, zadet v glavo. Gabrijelčič je veljal kot najbolj hraber častnik 97. pešpolka. Ko je bil prvikrat ranjen in reko, se je povrnih po dveh tednih v fronto. V karakteristiko njegove hrabrosti najsluži, kar se je poročalo o njem službeno na višje mesto, ko je padel. Poročalo se je, da je padel najhrabrejši častnik polka, katerega eneržiji se je zahvaliti, da Rusi niso zavzeli naših okopov, da so naši ujeli 200 Rusov ter da ostane dan 9. februarja časten dan v zgodbini našega polka.

Pokojnik je bil sin c. kr. dvornega svetnika Miha Gabrijelčiča, našega rojaka.

Odlikanov rojak. Libušnje: Tudi naši vojaki se odlikujejo. Sedaj se je mudil doma na dopustu Ivan Gabršček iz Selca št. 4, ki služi 3. leto pri oddelku strojnih pušč 97. pešpolka. Na nj

Berolinski list o slovenskih vojakih

"Slovenski Gospodar" piše: "Vojni poročalec lista „Berliner Tageblatt“ posebej omenja slovenske štajerske fante v bojih pri Dukli. Graški nemški list so poročilo „Berliner Tageblatt“ izpremenili v toliko, da so poročali o "nekem štajerskem polku". V istini pa stoji v berolinskem listu: "Proti večeru so vrli Spodnještajerci in Slovenci z naskokom zavzeli vas Bzarna". — Nam spodnještajerskim Slovencem, ki smo morali začetkom vojske prestati marsikatero sumnjenje, je mnogo na tem, da ves svet izve o zanesljivosti, pogumnosti in domoljubnosti vrlih sinov slovenskega ljudstva!" Tako „Slov. Gospodar.“

Junaški slovenski lovci. Poročajo nam: Stotnik 1. čete 7. lovskega bataljona v Kanalu g. Ivan Teutsch zelo hvali naše slovenske fante, pa tudi sam je izreden junak, ker je že v drugo odlikovan. Iz prve bitke je prišel ranjen in čeprav še ne ozdravljen, se je že spet vrnil h svoji četi.

Iz pisem, ki jih je g. stotnik poslal g. župniku Jakobu Kleindienstu v Hudajujočno posnemamo, da se je njegova četa, ki jo silno previdno vodi, že dvakrat bojevala proti veliki ruski premoči. Prvič, v avgustu, je zadrževala njegova četa cel ruski polk en dan in eno noč. O drugem napadu pa to le njegovo pismo z dne 31. jan.: "Sem že dosegel drugo odlikovanje. Dne 27., 28. in 29. januarja so tri dni in tri noči 3 ruski bataljoni napadali mojo četo, a nevspešno. Zgubili so zelo veliko ranjence in krog 310 mrtvih so pustili pred mojo fronto. Zajeli smo 82 ujetnikov. Granati šrapnelov in ekrazit bomb je kar deževalo. To je bila godba in smrad."

Mrtvi, vjeti in pogrešeni rojaki. Iz Libušnjega: Te dni smo zvedeli, da je prvi iz naše duhovnije dal živiljenje za cesarja in domovino, namreč Andrej Gabršček iz Vrsna h. št. 37, ki je služil pri 1. stoniji 20. lovskega bataljona. Umrl je častne smrti na severnem bojišču. Naznanihilo o smrti so prinesla uradna poročila in pa bataljonsko poveljstvo je vrnilo nanj naslovileno dopisnico z opazko: mrtve — nazaj! — V vjetništvu, kolikor sedaj za gotovo vemo, sta dva, ker sta sama pisala iz vjetništv, in sicer: Franc Sodat iz Lader št. 6, ki je služil kot desetnik pri 97. pešpolku, — nahaja se v mestu Bogocar, gubernija Veronje; in Franc Gregorčič, Krn št. 8, ki je služil pri 27. d. pešpolku, nahaja se v mestu Tomsk v azijski Sibiriji. — Pripovedujejo, da je go-to vjet tudi Franc Faletič iz Smasti h. št. 34, ki je bil že enkrat ranjen, pa se je moral zopet vrniti v boj, ko je ozdravel; — kje se nahaja, se ne ve, ker sam še ni pisal. — Pogrešamo jih več, ki se že mesec in mesec niso oglasili, kakor n. pr. Mihail Rutar iz Selc h. št. 7. — oče štirih malih otrok, enega med njimi še vi delni, — ki je služil pri 27. dom. polku 10. stotnija; vojaki pripovedujejo, da je 20. oktobra hudo ranjen padel — od tedaj pa ni o njem niti najmanjšega sluga; — Anton Sokol iz Smasti št. 32, — oče treh malih otrok, ki je služil pri 27. dom. pešpolku; — Jožef Gabršček iz Lader h. št. 11, četovodja 97. pešpolka, ki je baje tudi padel, pa Rdeči križ o njem ničesar ne ve... i. t. d. — Invalidom je spoznan Anton Smrekar, Libušnje št. 6, ki je služil pri 27. dom. pešpolku; eno nogo mu je raztrgal šrapnel, drugo so mu preluknjale puškine kroglice; — še le po dveh mesecih so mu iz kojena vzeli dve krogli. Sedaj se nahaja doma, — blažnoma družina v Solčah št. 2 dobiča pozdrave in poročila po zračni pošti od svojega gospodarja Franca Sturm, ki služi pri topničarjih v Přemislju; tudi nečak pesnika Gregorčiča, Fran Gregorčič, desetnik dom. pešpolka 27 je pisal iz Přemislja. — Iz letnikov 1895 in 1896 jih bo šlo iz tukajšnje duhovnije na nabor: dva je!

Plazovi v baški dolini. Iz baške doline nam poročajo: Po naših vrhovih je silnega snega. Prejšnji teden je na ta sneg še močno deževalo in povsod so se trgali močni plazovi. Posebno veliki plazovi so drli s Crne Prsti. V Stržiščah so ljudje s strahom pričakovali najhujšega. V gornjem delu vasi si niso par noči upali iti spati in mnogi so šli iz hiš. In res prejšnji četrtek zjutraj pridrvi okoli 9. ure strašen plaz in popoldne okoli 4. zopet drugi, ki sta hišam sicer prizanesla, pač pa sta podrla in privlekla s sabo lep kos gozda, skal in proda in grmovja, ter zasula in pokončala nad 150 m na široko vse obdelano polje dol do grape pod vasjo. Plaz je visok ponekod do 15 metrov. Najstarejši ljudje ne pomnijo takega plazu in pravijo, da ni šel po tej poti še nikdar. Ubogi ljudje so res hudo prizadeti. Že nekaj let suša, toča in slabia letina, zdaj še vojska in plazovi in pokončana, opustošena polja.

Iz ruskega vjetništva. Ignacij Jug, učitelj v Zakrižu pri Cerknem, je pisal, da je bil ranjen v desno roko in da se na-

haja v Moskvi. Doma je iz Ušnika pri Volčah.

V ruskem vjetništvu se nahaja Jože Boštjančič iz Opatjegasela št. 47. Nahaja se v kraju Čistopolje. Piše domov svojim staršem, da je živ in zdrav.

Franc Trojar iz Podtrtnika št. 20 je tudi ujet. Predno je padel v ujetništvo si je prislužil hrabrostno svetinjo I. razreda, kakor je »Novi čas« že poročal.

Iz Sibirije je pisal Jožef Prinčič, doma iz Gor. Cerovega št. 11.

Iz bolnišnice v Budimpešti je pisal svojemu prijatelju Matevžu Dakskoblerju Anton Čufer iz Podtrtnika št. 33. V pismu se zahvaljuje za poslani mu »Novi čas« in sporoča, da je močno ranjen na nogi.

Izjemne odredbe naučnega ministra za vpoklicane srednješolce. Vsled odrejena vpoklicanja letnikov 1895 in 1896 je izdal naučni minister za učence srednjih šol nekatere olajšajoče, izjemne odredbe.

Tako se učenci rojstvenih letnikov 1895 in 1896, ki obiskujejo 8. gimnazialski, 7. realski razred, ali 4. tečaj učiteljsča, če so bili potrjeni pripuščajo k zrelostnemu izpitu, ob pogojih, ki so bili svoječasno (o prilikli vpoklicanja letnika 1895.) izdani.

— Dijakom rojenim I. 1895. in 1896., ki obiskujejo predzadnji, ali kak drug razred (letnik) kake srednje šole, se izroči, (v slučaju dejanskega vpoklicanja k aktivnemu vojaškemu službovanju), predčasno letno izpričevalo; to pa le, če so v zadnjem semestru tako napredovali, da bi bili v slučaju nadaljevanja šolskega leta, koncem leta sposobni za vstop v višji razred, in če so obiskovali zavod do njihovega faktičnega vpoklicanja (k aktivni vojaški službi). Privatisti smejo k izpitom predčasno.)

Nadalje se osmo-, oziroma sedmolsci rojstnega I. 1897. če prostovoljno vstopijo v oboroženo silo, takoj pripuščajo k zrelostnemu izpitu.

Oni srednješolci, pripadajoči omenjenim dvem vpoklicanim letnikom, ki si hočejo pridobiti pravico enoletnega prostovoljstva morajo dokazati, da se v tekom šolskem letu (1914—15.) nahajajo v letniku učilišča, po čigar dovršitvi bi si pridobili pravico enoletnega prostovoljstva, ali pa da se nahajajo v takem letniku srednje šole, da bi po dovršitvi tega letnika dobili pravico za pripust k dopolnilnemu izpitu.

Prošnje za uvrstitev v kako drugo četo, nego ono, kateri so dodeljeni kot črnovojniki, morajo v I. 1895. rojeni vložiti napozneje do 8. marca; v I. 1896. rojeni pa najdalje do 8. aprila t. l. in sicer, če hočejo ustopiti kot enol. prostov. v skupno armado, na pristojno poveljništvo dopolnilnega okraja, če pa žele vstopiti v domobranstvo, pa na pristojno domobransko poveljništvo.

Prosi se pomoč za oslepelega vojaka. Prosi se milodarov za vojaka Markiča iz Podgore, ki je oslepel.

»Junaške Blejke« na odru Marijinega doma v Trstu. V nedeljo dne 14. t. m. in v torek 16. t. m. je igrala tukajšnja Marijina družba v Marijinem domu gori omenjeno igro s prav lepim uspehom. Če prav so igrala večinoma priprosta dekleta, je igra naredila prav lep vtip na vsakega gledalca. Razen lepega igranja, za katero gre priznanje tudi delavnem režiserju g. kaplanu Čoku, moramo še omeniti zelo lepe kostime slovenske narodne noše in krasno scenerijo, ki je prikazovala ravno bleško jezero. Igra je bila zelo prečno izbrana za sedanje resne čase, kjer je potrebno ne samo junaško srce, ampak tudi veliko zaupanje v Boga in Mater Božjo. Pevski zbor pod vedenjem ravnatelja g. kateheteta M. Skabar je razen nekaj narodnih med igro zapel tudi A. Šabovo, »Pala je slanca«, Aljažovo »Domorodno iskričo« in V. Krekov »Pogovor z domom. — Ugodno je bilo poslušati to obrano petje troglasnega ženskega zborja. Seveda so marljive igralke in pevke imele zadostno zadovoljenje za svoj trud v polni dvorani občinstva, ki je z vsem spremjevalo vse, kar se dogajajo na odru in burno odobravalo. Lahko rečemo resnično, da je vse bilo malo preveč resno za zadnjo pustno nedeljo, ampak upamo da bomo prihodnje leto z Božjo pomočjo bolj veseli.

Ranjeni in bolni vojaki v Gorici. Na novo so došli: Humbert Kotašek, Teodor Vaselik, Ivan Hodes, Ivan Brumat, Fran Gruber, Fran Vio, Adolf Grbec, Anton Fišer, Štefan Pasalič, Fran Hvala, črnovojniki: Ivan Vidmar, Aleksander Fleke, Ivan Baumbach, Štefan Farkaš, zrakoplovci, Anton Jerek, 7. pešpolk, Jurij Jovič, 27. Pešpolk, Mohor Brešan, 7. pešpolk, Alojzij Brisko, Karol Benčič, 97. pešpolk, Josip Danevčič, 47. pešpolk, Dominik Gleščič, Ivan Boštjančič, obmejne straže, Iv. Brumat, Fran Bregant, Ivan Gradišnik, Josip Nadaja, Anton Toful, 27.

domobranci pešpolk, Adolf Fara, Ivan Osek, kolesarji.

Goriški rojaki po tuji bolnišnicah

Fran Kristjančič iz Gorice, pešpolk št. 97; se je nahajal v bolnišnici v Tatraseplaku, ranjen na desnem kolenu, Aleksander Miklavčec s Krasa, pešpolk št. 97, ranjen na desni roki; v Rakamašu na Ogrskem je ležal ranjen Anton Kokalj iz Mirna, domobranci pešpolk št. 27; v Nyiregyhaza je bil v bolnišnici Henrik Kodrin iz Gorice, ranjen na levi roki, pešpolk št. 47; v Špitalu ob Dravi je bil bolan v bolnišnici Štefan Centa, črnovojnik iz Sv. Lucije. v Ljubljani v Ljudske domu je bil Fran Brankovič iz Renč, dom. polk št. 27; v Tišinu se je nahajal Mihael Kodrič iz Goriškega, bolan, 27. dom. polk; v Budimpešti je bil Anton Silič iz Bilj, bolan, 20. lovski bataljon; v Nagykáni je bil Josip Mervic, črnovojnik, ranjen v prsi! v Beljaku se nahajal Anton Rustjan, pešpolk 2, bolan. V teh seznamih je naveden med mrtvimi Martin Berlot s Kanalskega, umrl v Ljubljani 8. decembra 1914; pokopan je na pokopališču pri Sv. Križu v Ljubljani, oddelek 44, vrsta 6, grob št. 4; Marij Pelicon iz Gorice je ležal bolan v Celovcu, ranjen na desni nogi; v Borovljah Anton Bernot iz Gorice, bolan, rojen leta 1887.

Zastave so visele v Gorici v proslavo nemške zmage v Mazurskih jezerih in v proslavo naših uspehov v Bukovini in jugovzhodni Galiciji.

3. skupina vojnih razglednic obsegajoča 16 vojnih in 8 velikonočnih slik, je pravkar izšla. Slike so izvirne risbe domačih umetnikov. Nekaj slik — posebno one, nanašajoče se na Šimona Gregorčičeve poezije (»Slovo«, »Za dom med bojni grom«, »Dekletova molitev«, »Po bitvi«, »Oljki«, »Oj z Bogom, ti planinski svet!«) so naravnost krasno izpadle. Tudi ostale slike se nanašajo zgolj na domače molitve.

Raprodajo in zalcništvo je prevzela nprava »Illustriranega Giasnika« v Ljubljani. Cena mali skupini s 16 komadji je K 1.20, velik skupini s 24 komadji, ki obsegata tudi 8 velikonočnih slik, K 1.80. Znesek treba poslati vnaprej. Trgovci dobre prirode popust bodisi skupinakor tudi pri naročilih od 100 sortiranih komadov naprej. Pri naročilu treba natančno navesti, ali naj se pošle mala ali velika skupina. — **Slovenci, segajte le po domačem blagu!** Na ta način podpirate tudi slovenske umetnike, ki so baš zadnji čas uvaževanja in podpore vredni. — Dobivajo se v Knjigarni Kat, tisk, društva v Gorici. To je res naše slovensko blago!

Cene sladkorja. Zastopniki čistilnic sladkorja so pred nekaj dnevi podali c. kr. trgovskemu ministru obvezno izjavo, da bodo iste dale na razpolago potrebitno množino sladkorja do začetka novega pridelka sladkorne repe po neizpremenjenih sedaj veljavnih cenah.

Povpraševanje po pomočnih strežnicah. Šlezijška deželna vlada potrebuje za svoje bolnišnice kvalificirane bolniške strežnice, ki imajo v bolnišnicah prakso. Te dobijo razun proste potnine tudi prostata stanovanja in K 20 mesečnega zasluga, ki se poviša pri zadovoljivi službi na K 40. Naznana na deželno pomožno društvo Rdečega križa za Goriško in Gradiščansko v Gorici, Via Tre Re št. 1.

Na severnem bojišču se je poročil 6. t. m. črnovojnik Ivan Breznik s Koroškega. Poročilo pravi, da je duhovnika nadomeščal poročnik, ki je prečital od župnika poslane tiskovine. Nevesta ni bila na vzoča, ker je doma na Koroškem.

Zopet velika nesreča v Vremskem Britofu. Poročajo iz Vrem. Britofa: Tu je pri delu tudi nekaj oseb iz tukajšnje okolice, ter 120 Bošnjakov. Dne 16. februarja se je dogodila grozna nesreča. Pri jek načrni reki sta delala v čolnu Janko Vatovec iz Zgor. Vrem in en Bošnjak, mohamedanec. Poslednji je izgubil ravnotežje ter zgrabil Vatovaca čez prsi in roke, ter sta oba telebnila v vodo. Ubogi Vatovac je bil dober plavač, a ni se mogel ganiti, ker mu je oni roke trdno držal, tako da sta oba utonila. Trupli še niso našli. Pred letom je ravno na takoj tragičen način našel smrt brat Vatovca, namreč pri premogovniku »Ardrija«. Dva brata ima v vojni (eden je ujetnik v Srbiji). Oče in mati sta stara o-krog 70 let.

Koze v Avstriji. Uradno poročajo: Od 14. do 20. t. m. so obolele na koza 104 osebe. Odkar je izbruhnila vojska, je obolelo na Dunaju na koza 819 oseb. Izven Dunaja so obolele od 14. do 20. februarja 103 osebe.

Bojkot svinjskega mesa. Na Dunaju, v Gradcu in drugod so začele gospodinje zelo agitirati za to, da se ne vživa več svinjin, dokler ne bodo padle cene svinjskemu mesu.

Ladjedelnica v Tržiču radi napadov — zaprta. V Tržiču se je zgodilo že več

napadov na razne delovodje in predstojnike. Dne 22. t. m. se je zgodil zopet tak napad. O tem poročajo: Delavec Ivan Tušar, rojen v Trstu leta 1890, ni hotel iti na delo, katero mu je ukazal izvršiti Špacapan, in sicer na ladji, ki se gradi; rajši je pretrpel, da je bil odpuščen od dela. To je bilo pretekli petek. Dne 22. t. m. se je peljal delovodja Špacapan zvečer od dela na svojem kolesu. V bližini njegovega stanovanja pa je ustrelil nanj omenjeni Ivan Tušar iz revolverja ter ga zadel v hrbot, ali prizadjal mu je le lahko poškodbo. Tušar je izginil. Delovodja Špacapan je delal v Lloydovem arzenalu v Trstu 28 let, sedaj je v Tržiču in sicer od leta 1910; med tem časom so bili izvršeni nanj trije atentati: nekdo je vrgel za njim težko železo, ki ga je pa le opraskalo in nekdo mu je bil isti dan zastrupil vino, katerega pa k sreči ni bil izplil. Sedaj je bil izvršen tretji atentat. — Vodstvo ladjedelnice je izdal oglas, v katerem omenja atentat, z bog katerega se zapre ladjedelnica. Delavce izplačajo danes popoldne in jim izročijo knjižice. Obenem je vodstvo razpisalo nagrado 500 kron, ki jih dobi oni, ki pokaže pot, da se aretira napadalec. Nedavno zaprtje ladjedelnice je hudo zadelo več sto družin. Pričakovati je pač, da ladjedelnica ne ostane zaprta več časa, marveč, da se prav kmalu zopet otvorí.

Socialist Marica pred vojaško sodnijo — obsojen. Znani socialistični agitator Marica iz Nabrežine je bil pred vojnim sodiščem v Gorici, obtožen, da je navorjal črni vojski podvržene moške, naj malo jedo, da bodo šibki in se tako odtegnejo vojaški službi; obtožen je bil tudi kaljenje javnega miru. Marica je obsojen na 2 leti in pol strogega zapora, poostrenega s trdim ležiščem in postom ter temnico en dan vsak mesec.

Skala porušila hišo in pobila 3 ljudi. Dne 18. februarja ob 10.30 se je v Kranju na bregu Kokre utrgala velika skala, ki je zgrmela v dolino, kjer je podrla hišo, v kateri je prebival 78 letni Jurij Sirc s svojo ženo, 22 letno hčerjo in 20 letnim hlapcem. Hišo, ki stoji ob Kokri,

Na poljsko-gališki fronti vrla, izvzemši posamezne živahne topovske boje in praske na nekaterih krajih, večinoma mir.

Položaj v Karpatih je splošno neizpremenjen. V včerajšnjih bojih ob gornjem Sanu je bila z naskokom vzeta neka višina ter je bilo ujetih 5 častnikov in 198 mož.

Severno od Volovškega sedla je sovražnik, izrabljajoč gost snežni metež, skušal predreti s trdovratnim napadanjem po naših četah zasedenih postojank. Nasoke smo odbili ob težkih sovražnikovih izgubah.

Boji južno od Dnjestra zavzemajo še vedno večji obseg in razseg.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Pogrešani vojaki.

Podpisana vladna proslava sporočila vsakega, vojaka ali ne vojaka, ki bi kaj vedel o njem soprogu: Ivanu Spačal, pešec pri 97. peš., ki že čez tri mesce ni nič pisal. Hvaležna mu bo gotovo. Prosi naj ji takoj sporoči na ta-le naslov: Ivana Spačal, Vojščica, Pošta Kostanjevica, Via Rubije, Primorsko. Žalujoča družina.

Podpisani lepo prosijo sporočila o njih lišnem gospodarju, oziroma soprodu: Frančišku Lozej. Je črnovojnik. Pred tremi meseci premeščen je bil iz Trga Vi-pavskega v Galicijo, in potem ni o njem več nič slišati: Sporočilo, se prosi, pošlje naj se na naslov: Amalija Lozej, Vojščica, P. Kostanjevica, Via Rubije, Primorsko. Žalujoči: oče, mati in soproga.

Pogreša se že 3 in pol mesecev črновojnika Alojza Juren iz Vojščice. Žalujoča družina prosi sporočila, če kdo v kaj o njem. Podal se je v Galicijo. Sporočilo naj se blagovoli poslati na ta naslov: Frančiška Juren, št. 63, Vojščica, P. Kostanjevica, Via Rubije, Primorsko. Žalujoči: soproga, tast in tašča.

Pogrešan vojak — črnovojnik. Že dolgo časa ni nobenega glasu o Jožefu Pahor, ki je služil pri črnovojniški stotniji 3/3, ki je odšla na bojišče v Srbijo. Kdor bi kaj vedel o njem, naj blagohotno sporoči njegovi ženi Jožefi Pahor, Nova vas št. 2, p. Opatjeselo.

Pogrešan vojak. Jožef Hrvatin, c. i. kr. pešpolka 97. I. nad. Marš Komp. Feldpost 73. se ni javil od decembra pret. leta. Prosim naznaniti na naslov kuratni urad Starad p. Podgrad v Istri.

Naš kruh.

C. kr. okr. glavarstvo v Gorici je izdalо naslednji oglas:

Na podlagi ministerijalne naredbe od dne 30. januarja 1915. 1. drž. zak. št. 24 in namestništvene naredbe od dne 10. februarja 1915. I. dež. zakonik št. 6, glede izdelovanja in prodajanja hruha in peciva se naznana sledē:

1. Nežna (fina) pšenična moka za pečenje in za kuhanje se ne sme rabiti za izdelovanje kruha (izvzemši malega peciva, glej točka 5.).

2. Za izdelovanje kruha se smejo rabiti samo mešanice, obstoječe k večjemu iz 50% pšenične moke za kruh, pšenične moke jednorstnega mljenja ali pa ržene moke, med tem ko mora biti ostanek iz ječmenove, turšične, ovsene, rižove in krompirjeve moke, močnatega krompirja ali pa krompirjeve kaše. Primer močnatega krompirja ne sme presegati 20%. Razun tega se lahko doda tudi sladkorja k večjemu do 5%.

3. Moka, ki je pri rokah, v kolikor ne vsebuje predpisanih mešanc, se mora napraviti z primernimi dodatki.

4. Peki in prodajalci kruha so dolžni prodajati kruh tudi zrezan v kosih v vsemi množini.

5. Za izdelovanje malega peciva se sme rabiti fina pšenična moka za pečenje samo do 50%, pšenična moka za kuhanje pa samo do 70% skupne teže. Ostanek mora biti pa iz pod točko 2 navedenih dodatkov.

6. Malo pecivo se sme izdelovati samo v hlebčkih po 35 gramov, za ceno 4 vinarjev in po 120 gramov teže za 12 vinarjev. Te cene veljajo tudi za vse prodajne lokale, kavarne, gostilne itd. Izdelovanje vsake druge vrste malega peciva (žemličke, roglici itd.) je brez izjeme prepovedano.

7. Pečenje malega peciva mora biti končano najpozneje do 12. ure opoldne in se ne sme zopet začeti do 7. ure zvečer.

8. Kruh in malo pecivo se sme razdeliti ljudem samo popolnoma ohlajeno in mora na vsak način odgovarjati gorenjim prepisom, ako je v naši deželi napravljeno.

9. Predpisi o mešanju moke se morajo izpolnjevati tudi od strani drugih ljudi, ako prinesajo peči kruh v pekarne. Peki so tedaj dolžni odreči pečenje kruha, ako je drugače izdelan.

10. Za obrtno izdelovanje kolačev, potic, štrukljev, prepečenca itd. se sme rabiti pšenična moka za pečenje samo do 70% skupne teže. Ostanek mora biti po iz pod točko 2) navedenih dodatkov. K obrtnemu izdelovanju spada tudi vsaki izdelek, ki ga mora naročnik plačati. Razun tega je dovoljeno izdelovanje tega peciva samo dva dni v tednu, ki jih določi in javno naznani župan.

11. Trositi pšenično, rženo ali ječmenovo moko za osamljenje testa v pekarah in sladčičarnah je prepovedano.

12. Kruh in sladčice se smejo oddati gostom izdelovalci, prodajalci, kakor tudi kavarnarji in gostilničarji samo na zahtevanje. Postavljeni na mize in ponujati na izberi je prepovedano.

13. Peki, sladčičarji, prodajalci peciva in gostilničarji vsake vrste morajo nabiti ta oglas v svojih prodajalnih prostorih na očitnem mestu.

14. Vsi gori navedeni obrtniki so dolžni dopustiti uradnim nadzorovalnim organom vpogled v svoje prodajne prostore in računske spise in dajati zahtevana pojasnila. — Ti organi imajo tudi pravico odvzeti uzorce v svrhu preiskave.

15. Prestopki teh predpisov se bodo kaznovali, v kolikor ne bi spadali v sodno kompetenco od polit. oblasti prve instance z denarno globo do 5000 kron ali z zaporom do 6 mesecev. Razun tega se lahko tudi odtegne pravica obrti.

16. Ta določila se ne nanašajo na izdelovanje kruha in peciva za vojaško upravo.

Določitev množine moke zasebnikom na Ogrskem. Budimpeštanski magistrat je sklenil, da se doženejo zaloge moke pri zasebnikih. Vsaka rodbina sme obdržati zalogo za 6 mesecev in sicer tako, da pride mesečno na vsako glavo 6 kg. Oblasti si pridrži pravico, da razlasti prevelike zaloge zasebnikom proti odškodnini in da jih razdeli tistim, ki z moko niso preskrbljeni.

Kako je s kruhom v Berolini. V pondeljek 22. t. m. so zagospodovale v Berlinu krušne znamke. Za kos kruha ena krušna znamka — 25 g — 50 g — 100 g: odrezek za odrekom odpade od znamke. Treba bo zelo varčevati, da bo zadostovalo za sedem dni štiri funte moke ali kruha. Nedelja je bila zadnji dan prošle prodaje kruha. Seveda so si ljudje nakupovali, kolikor so pač mogli. Seveda je bilo to nezmiseln, ker kruh ni prekajeno meso, da bi se ga moglo dalj časa hraniti. V berolinskih hotelih se je preskrba s kruhom vršila brez težav. V Berlinu stanjuči gosti so moralni pristeti seboj krušne znamke, če so hoteli dobiti kruh. Tuji pa so prejeli dnevne znamke, datirane z dotednim dnem, za katere so dobili 270 g kruha za cel dan.

Vojna žemlja stane 6 fenigov, kilogram kruha 50 fenigov, polodružki kg 75, dva kg 1 marko.

Predpisi za prodajo kruha veljajo tudi za dvor. Kakor izvemo, ni med medščanskim in dvornim gospodinjstvom nobene razlike glede preskrbe s kruhom. V cesarskem gradu, kakor tudi v drugih palatah dobi vsak član krušno znamko. Brez te ne dobi nihče kruha od najvišjih dostenanstvenikov do zadnjega služa. E-nako je urejena preskrba s kruhom tudi pri članih cesarske rodbine.

Iz pisem naših junakov.

Junaki v puščavi in med grobovi.

France Kovačič iz Modreja, predsednik izobraž. društva »Soča« pri Sv. Luciji je pisal svojemu prijatelju iz bojišča:

Dragi prijatelji!

Pišem Ti te vrstice daleč v tujini in zato vem, da Te bodo zanimale in razveselite.

Mnogo dni in noči je že minilo, od kar sem odšel od doma čez Ogersko in dalje na jugozahodno rusko mejo. Danes se nahajam tukaj na severu v neki preprosti vasici. Kakor Ti je znano, sem bil pri deljeni poljskemu zboru in zato živim med

samimi Poljaki, tuje med tuji in ne vidim nobenega domačina. A vendar sem s svojimi tovariši prav zadovoljen, saj so prijazni in zelo pobožni ljudje. Jeziku sem se skoraj popolnoma prividil in zato se mi zdi prav luštno in domače.

Borimo se vedno, danes tukaj, jutri drugje. Mnogo potov smo že prekorakali, dobrih in slabih, pa tudi mnogo visokih gor. Mnogokrat sem prepotoval takodaleč, ko od Trsta do Trbiža in še dalje, pa zopet nazaj. Ti poti so bili hudi, kakšen krat sem bil tako truden in izmučen, da sem hodeč zaspal. Dež je padal neprenehoma z vetrom, zraven je pa še snežilo; večkrat sem bil tako zmrzel in premočen, da sem komaj prestopal. In, vendar sem bil vedno dobre volje, saj čutil sem, da me vzdržuje neka višja moč pokonci.

Veliko poljske zemlje sem že videl, ki je sedaj po nekaterih krajih prava puščava. Vojska jo je uničila. In koliko je tod grobov padlih junakov, ki jih doma željno pričakujejo, a jih ne bo! Tu pa tam okrasiti kak grob poljski dekle s cveticami in vencem ter ga ogradi, da zgleda naravnost lepo. In zdaj vlada nad tem poljem tihosta, ker vojska je odšla....

Nobeden se pa vojske tako ne boji, kot židje. Ti vsi bežijo in puščajo prazne domove, ki nam včasih jako prav pridejo, da v njih prenočimo. Kakor hitro pa vojska mine, že se vračajo s celo svojo družino na kakem raztrganem voznu na svoje domove, če jim jih niso Rusi požgali.

Kako junaški so poljski prostovoljci, Ti nisem pisal. Oni korakajo z godbo na čelu in prepevajo bojne pesmi z veliko navdušenostjo v ognju in drugod. Pred polkom koraka majhen, 15letni fantič, ki si je priboril že tri zvezde in veliko pohvalo.

Vse to skušati in gledati je nekaj neprijetnega, posebno v temni noči, ko vse miglja in se križa kakor veliko mravljišče. Vmes pa gromenje topov in svetloba pokajočih šrapnelov in neprestani žvižg raznih krogelj! Veselim se pa, da morem tudi jaz sodelovati še zdrav in hvalim Boga v želji, da bi srečno zmagali sovražnika in ga prepodili daleč tla čez Varšavo!

Že dvakrat odlikovan št. ferjanski Orej.

V ljutih bojih v Karpatih je bil ranjen tudi član št. ferjanskega Orla vrla Jožko Klanjšček. Za svoje junaško vedenje je bil že dvakrat odlikovan s hrabrostno svetinjo. Sedaj se nahaja v vojaški bolnišnici v Hodomu na Moravskem. Otdot niše svojemu bratu domov 14. t. m.: »... Jaz upam, da pojdem v par dneh odtod, najbrže v Ljubljano in od tam domov. Težko že čakam časa, da še enkrat vidim domače ljudi, ljudi Št. Frjan, slišim njegove zvonove, se snidem z ljubimi domačimi, starši, brati in sestrami. To bo veselje. Tudi na našem cerkvem koru upam še enkrat zapeti. Potem pojdem pa zopet na Rusa — še po tretjo svetinjo. — Ta pa mora biti zlata. Z dvema še nisem zadovoljen...«

Na Straži ob Drini.

Član goriškega Orla Angelij Forčič, ki služi pri 23. domobr. polku, piše od Drine našemu uredniku 16 t. m.:

Danes je pust. Pa mislim, da je doma prav tako žalosten ko tukaj. Jaz sem zdrav in dnevi mi tečejo brez bojnega viharja. Tu v Bosni, kjer smo mi, je precej toplo. Ne vemo, če ostanemo še dolgo tu.

Ni mi znano, kaj sta zakrivila. »Novi Čas« sem prejel že dvakrat z največjim veseljem. O priliki poročam »Novemu Času« kaj zanimivosti iz teh krajev, posebno o prebivalstvu. Seveda tu ni tako, kakor je bilo v Gorici. Tu ob Drini je veliko pokopališče, na katerem so pokopani padli junaki.

Svoje verske dolžnosti tu lahko izvršujemo, ker je tu lepa katoliška cerkev. Lepo pozdravljam vse....«

Knjigarna Katoliško tiskovnega društva v Gorici naznana, da ima v zalogni najnovejše molitvice za mire in ki naj se molijo po odkolu sv. očeta, Papeža Benedikta XV. Prodajajo se a 3 v, več skupaj a 2 vin.

Bilrotov papir za vojaške nogavice, posamezne pole a 2 v 100 komadov 1.80

pole so prirezane tako, da pride ravno nogavicu iz ene pole. Isti papir se dobri tudi na metre, 1 kvadratni meter stane 20 vin. več skupaj a 16 vin. v knjigarni Kat. Tisk. Dr.

Vozni red.

Gorica — Ajdovščina in nazaj.

820	855	odh. GORICA doh. ■	631	730	
830	904	Sv. Peter pri Gorici	622	720	
849	929	Volčjadraga	611	708	
857	928	doh. Prvačina odh. ■	600	647	
540	730	edh. Trst drž. postaja doh.	725	816	
910	936	odh. Prvačina doh. ■	581	633	
919	943	Dornberg	580	622	
931	953	Batuje	540	615	
942	1023	Kamnje	520	559	
949	1018	Dobravje	524	552	
1000	1019	Sv. Križ-Cesta	512	546	
1007	1026	doh. Ajdovščina odh. ■	510	531	

Štev. 554

E

RAZGLAS.

Naznanja se, da

JAVNA DRAŽBA

zastavil II. četrtleja, t. j. mesecev

aprila, maja in junija 1913.

začne v